

6

druhé číslo r. 2021/2022

ŠUP NA NOVINKY

„Učíme sa pre život, nie pre školu.“ — Seneca

„Život je škola, v ktorej neúspech je lepším učiteľom ako úspech.“ — Süleyman

„Nechcime hľadieť v ústrety budúcnosti - tvorme ju.“ — Antoine de Saint-Exupéry

„Vašu budúcnosť vytvára to, čo robíte dnes, nie to, čo budete robiť zajtra.“ — Robert Kiyosak

„Budúcnosť je plná výziev a nádejí.“ — Nathaniel Hawthorne

„Budúcnosť náleží tým, ktorí veria v krásu svojich snov.“ — Eleanor Roosevelt

„Budúcnosť náleží tým, ktorí veria v krásu svojich snov.“ — Eleanor Roosevelt

Vitajte

Vitajte

Vitajte

Vitajte

Vitajte

Vitajte

email: sekretariat@sup-po.sk
<http://www.sup-po.sk>

Nové číslo, nový mesiac, nové výzvy. Život nám prináša množstvo noviniek, našťastie vždy znova a znova. Každý deň dostávame novú šancu ukázať, čo je v nás a čo všetko dokážeme. Aj v tomto číslе prinášame príbehy ľudí, ktorí nám ukážu, čo všetko zvládli. Ich životné príbehy a filozofie nás snáď inšpirujú a posunú vpred. Opäť k novému začiatku. Pretože aj tí najlepší niekedy začínali a určite malí tiež občas pocit, že to nedajú. Nevzdali to však. Pretože naše odhadlanie je niekedy najdôležitejšie. Preto vám želáme, aby ste každé ráno vstávali nabudení a plní predsa vzatí. A čo bude, keď sa vám ich nepodarí splniť? No nič! Jednoducho začnete odznova! Nový deň, nové výzvy...

Želáme vám krásne dni plné oddychu!

Obsah

- 4 MURAL
- 8 STRATENÉ OBRAZY
- 12 NAJDRAHŠIE OBRAZY
- 14 KTO JE PRE VÁS NAJVÄČŠÍM HRDINOM?
- 15 S KÝM BY STE CHCELI SPRAVIŤ INTERVIEW?
- 16 KRISTÍNA ŠEBEJOVÁ GRAFICKÁ DIZAJNÉRKA V ŠTÚDIU MILK
- 20 SPOMIENKOVÉ INTERVIEW „NAŠI ABSOLVENTI“ LUKÁŠ JURKO
- 22 NAPÍSALI STE...
- 24 POMÁHAME...
- 26 GALÉRIA PRÁC... FOD
- 30 KRÁTKA _REPORTÁŽ_ŠARLOTY_HUČKOVEJ
- 31 POSTUP REALIZÁCIE MURAL/GRAFFITI STENY

Koniec...

Muralistické dielo s názvom Gaze (Pohľad), ktoré v roku 2014 vytvoril Viktor Fehér spolu s Romanom Juhásom počas festivalu v Grazi.

Foto: Roman Juhás

MU- RAL

Tzv. muralizmus sa v rámci street artu presadil ako významný umelecký prejav, ktorý zjednotil tradičnú nástennú maľbu s modernými prvkami a vniesol do verejného priestoru legalitu. Nástenné maliarstvo v tradičnom poňatí využívalo v priebehu tisícročí napríklad techniku fresky, sgrafita alebo nástenné mozaiky. Oproti tomu využíva moderný mural art napríklad spreje, výlepy plagátov, napínané farebné plátna alebo špeciálne farby.

„Mural art je maľba vytvorená priamo na stene. Pochádza z latinského slova „murus“, čo znamená „steny“.

Výtvarnú súťaž Mural Art Vltavská vyhlásila Praha 7 spoločne s Dopravným podnikom hl. m. Prahy. | Foto: AVU/Radek Dětinský

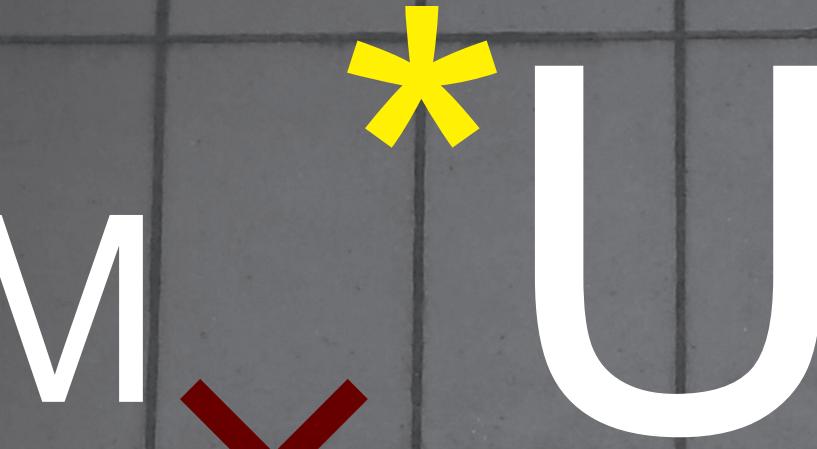
Nástenné maľby často poukazujú na obavy, nádeje, hodnoty a spomienky komunity, v ktorých sú nástenné maľby malované. Charakteristiku klasických muralových malieb môžeme aplikovať i na moderné smery umenia, lebo má nielen rovnakú podkladovú podstatu, ale svojim zámerom sa blíži street artu. Rozdiely vidíme v definícii, kde môžeme moderný mural oddeliť pomocou spôsobu prevedenia celej maľby.

„Mural art alebo „umenie na stene“ patrí medzi štýly, pri ktorých sú používané moderné technológie a materiály. Namiesto sprejov používajú výtvarníci ručné nanášenie farieb štetcom a valčekmi“

ČTK, Mural art: Dům v Praze zdobí obří nástěnná malba: Moderní umění. In: TYDEN: časopis Tyden.cz [online]. 28. 04. 2013 18:05. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/umeni/mural-art-dum-v-praze-zdobib-obri-nastenna-malba_268558.html#VMa1Kv6G-Sp

Spreje ale nemiznú, stávajú sa plnohodnotným pomocníkom moderného muralistu. Ten si obrovský výjav môže na stenu aj premietnuť (videomapping). I cez tieto rozdiely často veľké nástenné maľby plnia funkciu renovácie okolia, spestrenia vizáže starých domov. Sú jedným z posledných trendov v street arte. Prináša nové technológie v postupe a farbách. Prelína sa tu vysoké umenie s amatérskou tvorbou. Umelci sú často študenti výtvarných škol, bývalí „grafitáci“, ale i začínajúci sprejeri, ktorí neprešli fázou ranného obdobia graffiti a jeho inváziou. Muralová čerstvost je aktuálna a jeho štýl je žiadúci. Zákazky od majiteľov nehnuteľností sa kopia. Ľudia si uvedomili, že maľovanie vonku nie je len zlo a spôsob, ako niečo zničiť, a začínajú brať street art ako súčasť svojich životov. Tento trend bol ešte pred pár rokmi v Českej republike a na Slovensku veľmi vzácný, avšak vo svete ho pozorujeme minimálne desať rokov.

Ten súzvuk je natoľko veľký, že streetartové diela okolo nás stále pribúdajú. Keď dnes materská alebo základná škola plánuje úpravu exteriéru, vonkajšie steny automaticky vníma ako vhodný podklad pre veľké maľby. Riaditelia, starostovia, podnikatelia, doktori a ich záujem o tento druh umenia dotvárajú predstavu o modernom murale plnom legendárnych prostriedkov a reštaurátorských myšlienok.

„Mural vnímam ako veľké nástenné maľby. Štíty domov, veľké steny, ktoré nemusia obsahovať písmo. A nemusia ho robiť writeri, ktorí robia graffiti.“

KUTÁ, N., SASANCA vs KHOMATOR interview: audiozáZNAM na téma: vývoj pouličného umenia. 20. 1. 2015. Ostrava, 2015

Z ostravských zástupcov potvrdzuje aj SASANCA (česká grafiťáčka a módná dizajérka, pozn. redakcie), že pod mural artom si každý predstaví „tie veľké veci“. Rozdielnosť je zrejmá napríklad v show, ktorú mural vytvára. Divák je pozvaný na miesto činu, často za denného svetla pozoruje rebríky, lešenia, výsuvné plošiny, žeriavy a umelca, ktorý nemá šancu utiecť. Nemaskuje sa a jeho identita je dobre známa, dokonca dáva sám o akcii dopredu vedieť. Po akcii o nej píše pod svojim menom či menom skupiny a je dokonca žiadúce, aby sa o nej písalo ako o veľkoplošnom, legendárnom diele konkrétnej osoby, autora. Prezívky tu prestávajú fungovať. Ako prezradil KHOMATOR (český grafiťák, hudobník a raper, pozn. redakcie) pred rozhovorom: „Pojme tam potom daj Nikola Vavrouš.“ Aj známi writeri s vybudovanou identitou sa od svojich pôvodných nickov, fungujúcich prevažne v subkultúre graffiti a hip-hopu, dištancujú a tvoria pod svojimi rodnými menami. Príkladom môže byť tiež JAN KALÁB (český výtvarník venujúci sa graffiti, street artu a mural artu, pozn. redakcie). Výnimka však potvrdzuje pravidlo a v Česku známy a uznávaný PASTA ONER (český pop-artový umelec, pozn. redakcie) účinkuje na scéne s pôvodnou identitou. Ten tiež stojí za rozkvetom moderného muralu v Česku.

KUTÁ, N., SASANCA vs KHOMATOR interview: audiozáZNAM na téma: vývoj pouličného umenia. 20. 1. 2015. Ostrava, 2015

Keith Haring

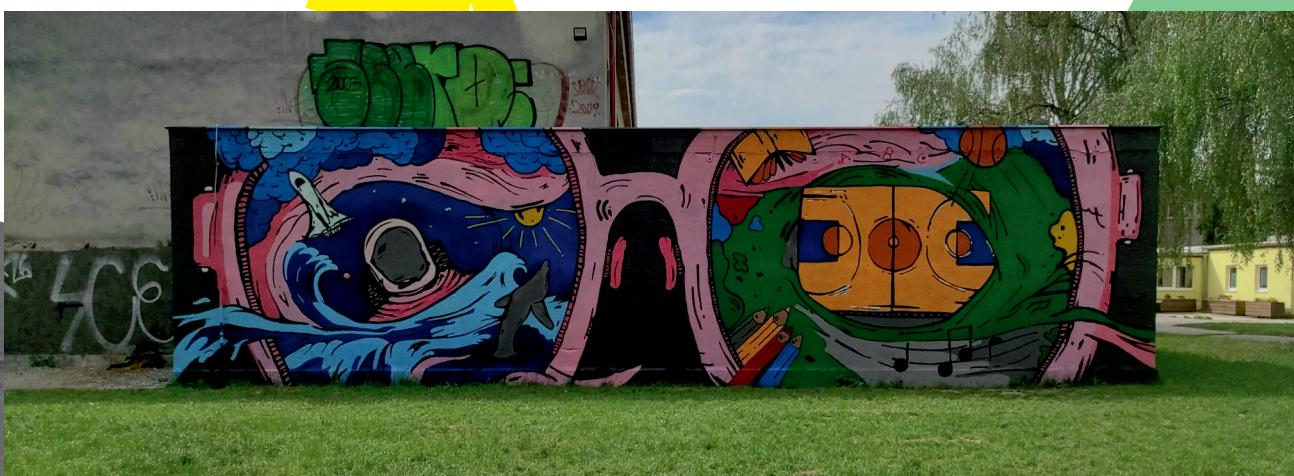
Diego Rivera

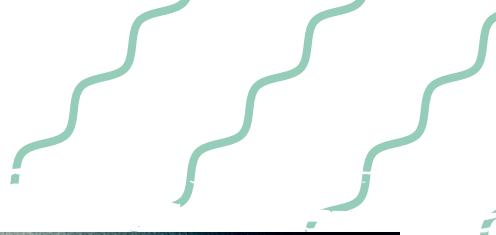
https://bit.wikipedia.org/wiki/Diego_Rivera#/media/File:Diego_Rivera_with_a_xoloitzcuintle_dog_in_the_Blue_House,_Coyoacan_-_Google_Art_Project.jpg

**štýri realizácie mural/graffity steny
v podaní žiakov našej školy**

Stratené obrazy

Parsonage Garden v Nuenen na jar (1884)

Autor a pôvod: Vincent van Gogh, Holandsko
Naposledy videné v: Holandsku

Van Gogh namaľoval pohľad na zadnú záhradu farnosti svojho otca v marci 1884 v čase, keď žil so svojimi rodičmi. Štýl a farby naznačujú, že ide o jedno z jeho prvých diel. Žena zahalená do čiernej odchádza, otočí sa späť a pozerá sa k domu so starým kostolom v pozadí. Fara a záhrada v holandskom Nuenen stále existujú, ale obraz zmizol.

30. marca 2020, na 167. narodeniny Van Gogha, došlo k útoku na múzeum, pri ktorom došlo k odcudzeniu obrazu. Dielo stále chýba, ale existuje naděj, že sa raz vráti.

Parsonage Garden v Nuenen na jar (1884)

Autor a pôvod: Vincent van Gogh, Holandsko
Naposledy videné v: USA

Portrét Dr. Gacheta je jedným z najslávnejších diel Van Gogha. Po nervovom zrútení a odrezaní časti ucha sa odobral Van Gogh do zdravotného ústavu, kde pracoval Dr. Gachet. Spociatku sa s Gachetom

nestotožnil, ale neskôr si to rozmyslel: „V Dr. Gachetovi som našiel skutočného priateľa... veľmi sa fyzicky aj psychicky podobáme.“ Pohľad na portrét, ktorý nesie miernu podobnosť s umelcom.

Dňa 15. mája 1990 dielo kúpil japonský podnikateľ Ryoei Saito za 82,5 milióna dolárov, neskôr si želal, aby bolo spolu s ním po jeho smrti spopolené.

Teraz sa verí, že je v súkromnej švajčiarskej zbierke, ale obraz dobrého lekára nebol od roku 1990 videný.

Maliar na ceste do práce

Autor a pôvod: Vincent van Gogh, Holandsko
Naposledy videné v: Nemecko

Táto olejomaľba z roku 1888 od Vincenta van Gogha je pravdepodobne autoportrét z jeho doby v Arles a ukazuje techniku, pre ktorú je typické intenzívne používanie techniky impasto a vrstvenie farby, ktoré sú takmer až sochárské. Predpokladá sa, že obraz bol náhodne zničený spojeneckou bombou počas druhej svetovej vojny, kedy bol umiestnený v múzeu Kaiser-Friedrich v nemeckom Magdeburgu.

Van Gogh bol celkovo častým terčom; v roku 1991 bolo z Van Goghovho múzea v Amsterdame ukradnutých 20 diel v celkovej odhadovanej hodnote približne 500 miliónov amerických dolárov.

V roku 2002 bola z rovnakého múzea odcudzená dvojica obrazov Van Gogha, ktorá bola v roku 2016 nájdená v dome mafiánskeho šéfa v blízkosti Neapola

Biela kačica

Autor a pôvod: Jean Baptiste Oudry, Francúzsko
Naposledy videné v: Spojenom kráľovstve

Oudry bol známy ako dvorný maliar Ludovíta XV.

Tvoril predovšetkým portréty a zátišia s ovocím a zvieratami. Toto zátišie z 19. storočia, s hodnotou odhadovanou na 8 miliónov dolárov, bolo odcudzené zo zbierky markíza Cholmondeleya z jeho sídla Houghton Hall v anglickom Norfolku v roku 1992.

Niekto vyšetrovateľ sa domnievajú, že bol obraz odovzdaný do rúk gangu so sídlom v regióne.

Zločinci niekedy kradnú za predpokladu, že nájdú zberateľov kriminálneho umenia, ako tomu je vo filmoch. Ale namiesto toho, aby obraz visel na stene v obývačke lupiča, bývalý policajný informátor hovorí, že obraz bol ukrytý v podkovri vzdialenejho, schátralejho domu na vresoviskách mimo Newcastle. Stále sa čaká na jeho nájdenie.

Pohľad na Auvers-sur-Oise

Autor a pôvod: Paul Cézanne, Francúzsko
Naposledy videné v: Spojenom kráľovstve

Cézanne, jeden z revolucionárov dejín umenia, vytvoril psychedelický štýl, ktorý sa líšil od všetkého pred ním a inšpiroval všetkých, ktorí prišli po ňom.

Bol obzvlášť zbehlý v ohýbaní perspektívy pre vytvorenie dramatického efektu, ako je znázorené v tejto krajinnej štúdie zhluku vidieckych domov.

Lupiči, ktorí sa pravdepodobne nechali až príliš uniesť ohýbaním perspektív, využili slávnosti Nového roka 1999 a ukradli obraz vo filmovom štýle.

Lezenie na príahlé lešenie, rozbitie svetiel, spustenie povrazového rebríka a zakrytie ich cesty dymovou bombou. Vnútri fúkal prenosný ventilátor dym, ktorý zakrýval CCTV kamery. Vnútri prenosný ventilátor rozfúkaval dym, ktorý prinútil bezpečnostných pracovníkov, aby si mysleli, že je to požiar

a tak radšej zavolali hasičský zbor, než aby zasiahli, a dali tak zlodejom čas na útek.

Posledný súd (1808)

Autor a pôvod: William Blake, Spojené kráľovstvo
Naposledy videné v: Spojenom kráľovstve

William Blake, veľký multitalentovaný mystik britského umenia, bol nielen vynikajúcim maliarom a vydavateľom. Jeho poéziu stále čítajú školáci po celom svete („Tiger, Tiger Burning Bright“).

Blakova obrovská stratená maľba, inšpirovaná Michelangelovou freskou „Posledného súdu“

v Sixtinskej kaplnke, ukazuje, že mŕtvii vstávajú, aby boli naveky poslaní do neba alebo do pekla.

Blake tvrdil, že celý život podliehal „vízáim“ a mnohé z jeho obrazov a básní boli ich prejavmi.

V tejto verzii strateného diela „Posledný súd“, namaľované v roku 1808, sú postavy symbolmi myšlienok a pravdepodobne by boli žiarivo farebné. V roku 1810 plánoval ako vrchol svojej tvorby veľkú výstavu, ktorá bola ale zrušená, a toto dielo spolu s mnohými ďalšími, ktoré mali byť vystavené, sa stratilo.

Leto (1644)

Autor a pôvod: David Teniers ml., Holandsko
Naposledy videné v: Portugalsku

Alegória v umení predstavuje postavu alebo symbol zastupujúci koncept. Štúdium symbolov v umení, zvané ikonografia, považuje obrázky za vizuálne hádanky. Priestor, kde by si umelec prial, aby ste sa vy, diváci, proaktívne zapojili do diela a pokúsili sa dešifrovať jeho význam.

Dielo „Leto“ pochádza zo súrady „Alegórie štyroch ročných období“, štyroch obrazov od holandského umelca Davida Teniersa mladšieho, autora, známeho predovšetkým maľovaním oplzlých scén v krémach. Táto alegorická sekvencia je však ich triezvym opakom. Vidíme pracovníkov žať pšenici počas horúceho dňa, čo je kolektívny obraz, ktorý má pripomenúť leto. Teniers namaľoval niekoľko verzí súrady; jedna verzia Summer však bola ukradnutá z Museu Nacional de Arte Antiga v Portugalsku v roku 1974 a tendencia o jej získanie späť je stále aktuálna.

Séria obrazov Charing Cross Bridge a Waterloo Bridge (1899-1904)

Autor a pôvod: Claude Monet, Francúzsko
Naposledy videné v: Spojenom kráľovstve, Rumunsku, Holandsku

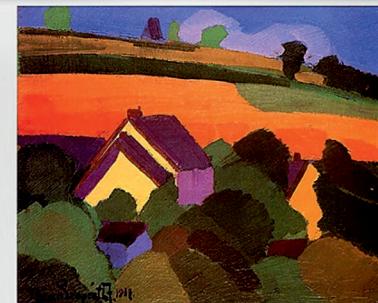
Monet namaľoval 37 verzí Charing Cross Bridge a najmenej 40 verzí Waterloo Bridge. Fascinovali ho maliarske štúdie toho, ako svetlo ovplyvňuje a mení predmety. A k mnohým sa opakovane vracať a zachytával rôzne ročné obdobia, každé s jemnými rozdielmi. Dve verzie obrazov boli ukradnuté v októbri roku 2012 z Kunsthala v Rotterdame. Matka jedného z odsúdených zlodejov tvrdila, že medzi ukradnutými obrazmi, ktoré spálila v kachliach v Rumunsku, bol aj „Waterloo Bridge“. Išlo o šialený pokus zničiť dôkazy proti jej synovi. Polícia v jej kachliach našla stopy pigmentu, ale nie dost' na to, aby overila jej tvrdenia.

Krajina (1917)

Autor a pôvod: József Lampérth Nemes, Maďarsko
Naposledy videné v: Maďarsku

Táto nádherná krajinomaľba od maďarského umelca Józsefa Lampértha Nemes bola jedným z dvoch súkromných diel, ktoré zmizli zo skladiska Centra moderného a súčasného umenia MODEM v maďarskom Debrecíne. Krádež umenia si často predstavujeme ako lúpeže z muzeí, ktoré poznáme z filmov a skutočne existuje mnoho príkladov, ktoré zodpovedajú tomuto zláhka romantizovanému pochádzu. S každoročne hlásenými desiatkami tisíc krádeží umenia (nehovoriac o nenahľásených) sú archívy a sklady oblúbeným cieľom zlodejov, pretože môže trvať mesiace, než si niekto krádež všimne. Práca v skrade však vyžaduje špecializované vedomosti. Zločin ako tento teda naznačuje, že zlodeji vopred vedeli, o čo ide. Krádež umenia na zákazku je mimoriadne raritná, ale v tomto prípade by sme sa možno nestačili diviť.

Mytologická scéna s mladým Bacchusom

Autor a pôvod: Jacob Jordaens, Belgicko
Naposledy videné v: Poľsku

Toto majstrovské dielo starého holandského majstra Jacoba Jordensa bolo jedným z tisícov vyplienených z Poľska počas druhej svetovej vojny. Jeho diela boli veľmi ovplyvnené Rubensom, ktorý tiež pochádzal z Antverp, a ktorého vplyvy možno vidieť v rôznych aspektoch jeho práce. Bacchus, staroveký boh poľnohospodárstva, vína a plodnosti, je vyobrazený ako malé dieťa obklopené Maenadami (ženské víly) a Satyrom (napoly človekom, napoly kozou).

Neobvykle bohaté zbierky kultúrneho dedičstva v Poľsku zdecimovala ruská Červená armáda a nacistická špecializovaná jednotka pre krádeže umenia a archívov ERR. Zatiaľ čo mnoho z nich sa vrátilo, mnoho ďalších zostało stratených, ako práve tento. Dielo bolo prevzaté z Múzea historie a umenia JK Bartoszewicz v Lodži. Kde sa však nachádza teraz, nie je známe.

Chloe & Emma

Autor a pôvod: Barbora Kyslíková, Česká republika

Naposledy videné v: Nórsku

Čoskoro potom, čo sa Barbora Kyslíková prešťahovala do Osla, jej boli ukradnuté dve z jej najdôležitejších uměleckých diel. Jej kúsky sa stali svetoznámymi len nedávno, keď mal premiéru jej dokumentárny film „Maliar a zlodej“ na filmovom festivale Sundance 2020. Je to skutočný príbeh o tom, ako vypátrala a vytvorila nepravdepodobné priateľstvo s mladým mužom, ktorý ukradol jej obrazy.

Jej nadrozumné fotorealistické diela mali mimo Nórsku obmedzené publikum – kým nevyšiel tento uznávaný film – čo znamená, že krádež bola skôr aktom vzrušenia, nie pokusom o zisk. Väčšina zlodejov nevie nič o umení, ktoré kradnú, vidí ho len ako prenosnú komoditu s vysokou hodnotou. Tento prípad je nezvyčajný tiež v tom, že zadržaní zlodeji tvrdia, že si nič z krádeže ani-to, čo s obrazmi urobili, nepamäťajú, pretože boli „indisponovaní“.

<https://www.samsung.com/sk/explore/entertainment/missing-masterpieces-and-lost-art-on-the-frame/>

Top 5 najdrahších obrazov sveta

Väčšina umeleckých diel a obrazov v múzeach je na nezaplatenie.

Ale ktoré sú ohodnotené ako najdrahšie?

Salvator Mundi

Leonardo Da Vinci - 375 mil. €

Najdrahšia maľba, ktorá sa kedy predala, sa predala v roku 2017 za 375 mil. eur. V novembri 2017 bol predaný v aukcii neznámemu kupcovi. Neskôr sa ukázalo, že je ním Bader bin Abdúllah bin Mohammed bin Farhan al-Saud – saudský princ zo vzdialenej vetvy kráľovskej rodiny, ktorý nemá žiadnu história ako zberateľ umenia a žiadny verejne známy zdroj veľkého bohatstva. Odkaľ nabral finančné prostriedky na kúpu tohto diela, je záhadou pre mnohých dodnes.

Mona Lisa

Leonardo Da Vinci - 600 (83 mil.) €

Väčšina ľudí by pravdepodobne súhlasila s tým, že Mona Lisa, ktorú namaľoval známy renesančný umelec Leonardo da Vinci, je na nezaplatenie. Stanoviť cenu za majstrovské dielo tohto kalibru je takmer nemožné. V roku 1962 bola však Mona Lisa poistená na 83 mil. eur, čo bolo v tom čase najvyššie maximum. V dnešnej dobe by to bolo takmer 600 mil. €.

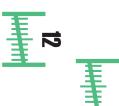
Z Mona Lisy by sa tak stala veľmi ľahko najdrahšia maľba sveta. Jeden z najslávnejších obrazov, Mona Lisa, je krásnym portrétom, o ktorom sa verí, že je to Lisa Gherardini, manželka florentského obchodníka s odevmi Francesco del Giocondo. Kvôli svojej neoceniteľnosti je túto maľbu možné spoznať jedine návštěvou parížskeho múzea Louvre – ale podľa ohlasov by ste mali byť pripravení na veľké davy.

Interchange

Willem De Kooning - 416 mil. €

Na jeseň v roku 2015 kúpil Gen Griffin, investor v investičnom fonde, dva obrazy od Davida Geffena za celkovú sumu 416 mil. eur. Jeden z obrazov bol obraz z roku 1955 od Willema De Kooninga, s názvom Interchange.

Podľa zdrojov bola cena jednej abstraktnej expresionistickej maľby 250 mil. eur. Bohužiaľ, veľa diel so súkromnými kupujúcimi často putuje do súkromných zbierok, čo vo väčšine prípadov znemožňuje prístup verejnosti. Gen Griffin sa ale rozhodol inak a po kúpe obrazu sa rozhodol ho vypožičať múzeu v Chicagu, aby si tento obraz mohol pozrieť každý. Šlachetné, čo poviete?

Niet pochýb o tom, že veľa ľudí by súhlasilo s tým, že väčšina umeleckých diel a obrazov v múzeách a súkromných zbierkach po celom svete je na nezaplatenie. Tým, že je obraz jedinečný, je dosť ľahké ho ohodnotiť. Takmer každý deň sa umenie kupuje a predáva, často za takú cenu, ktorú si väčšina nemôže dovoliť. V článku sme si pripravili umelecké diela - od starých až po súčasné - pri ktorých nikto nemôže poprieti, že patria k najdrahším na svete.

Nafea Faa Ipoipo (Kedy sa so mnou oženiš?) — Paul Gauguin - 250 mil. €

Písal sa rok 1891 a bolo to prvýkrát, čo Paul Gauguin vycestoval na Tahiti. Tam začal svoje milostné potulky po krajinе s miestnymi ženami. Ako inšpiráciu pre mnohých moderných umelcov Gauguin namaľoval postimpresionistickú Nafea Faa Ipoipo (Kedy sa so mnou oženiš?) v roku 1892. Zobrazuje dve ženy sediace medzi farebnou zlatou, zelenou a modrou krajinou.

Umelecké dielo sa predalo v roku 2015 na súkromnej aukcii. Bolo to za približne 250 mil. eur, čo toto dielo spája s dielom Interchange ako najdrahším umením, aké sa kedy predalo. Aj keď kupujúci nie sú na 100% potvrdení, mnohí v umeleckom svete veria, že ich teraz vlastní katarská kráľovská rodina.

Portréty obrazov Marty Soolmansovej a Oopjena Coppita - Rembrandt - 150 mil. €

Portréty Marty Soolmansovej a Oopjena Coppita, ktoré namaľoval Rembrandt v roku 1634, boli zakúpené ako párs za 150 mil. eur. Pretože tvorili párs, bolo vhodné, aby boli vždy vystavené spolu. Keď sa rodina Rothschildovcov rozhodla predať tieto diela, ktoré boli na verejnosti veľmi zriedkavo vystavené, rozhodli sa tieto obrazy nakúpiť rovno 2 múzeá.

Rijksmuseum v Amsterdame a Louvre v Paríži spoločne kúpili tieto dve diela a budú sa striedať pri predstavovaní týchto vzácnych obrazov.

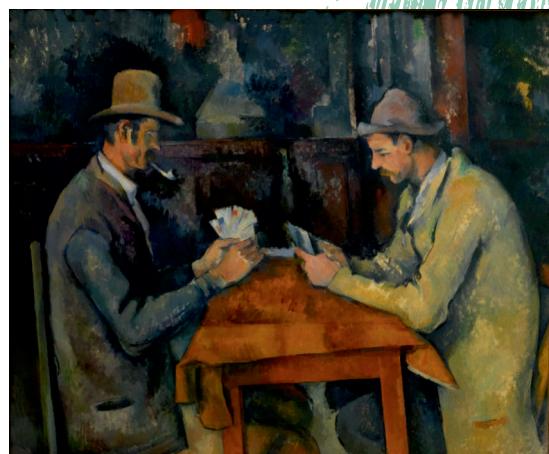

Kombinácia obrazov hráčov kariet — Paul Cézanne - 225 mil. €

Obraz „hráči kariet“ z rokov 1892-93 je jedným zo sérii piatich, ktoré počas svojej kariéry produkoval neuveriteľný Paul Cézanne. Väčšina z týchto obrazov je umiestnená vo svetoznámych múzejných zbierkach. Niektoré sú napríklad v Musée D'Orsay v Paríži a Courtauld Institute of Art v Londýne. Milovníci umenia po celom svete sa v roku 2012 dozvedeli, že táto konkrétna verzia sa súkromne predala. Stalo sa to v predchádzajúcom roku, v roku 2011, za úchvatnú cenu viac ako 210 miliónov eur.

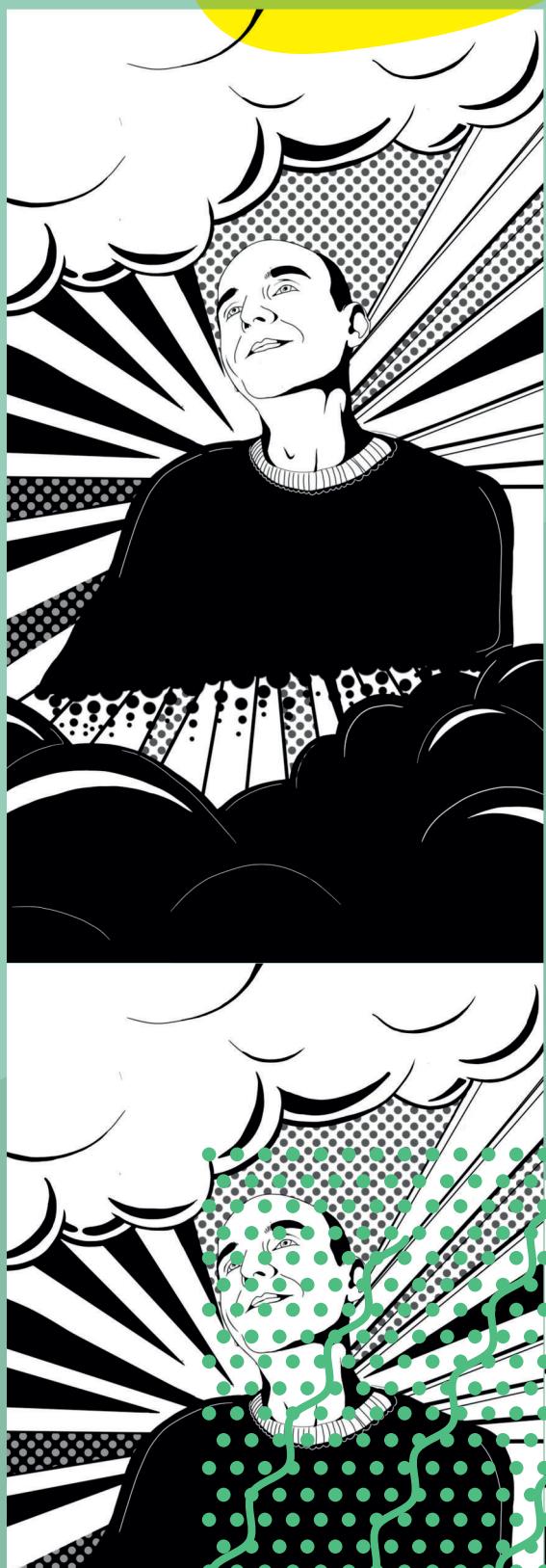
V dnešných peniazoch to je okolo 225 miliónov eur.

V tom čase to bol najdrahší obraz, aký sa kedy predal. Aj keď sa nepotvrdilo, že by spomínaná práca bola v rukách kráľovskej rodiny z Kataru, je potvrdené, že tento obraz je v Katare.

Kto je pre vás najväčším hrdinom?

- moja mama
- človek, ktorý pomôže aj v takej situácii,
kedy on sám môže prísť o veľa
- človek, ktorý je schopný konáť dobré skutky
- ten, kto dokáže svoj život obetovať pre ostatných,
aj keď ho nemajú radi (romantickej hrdina)
- odvážny a láskavý človek
- môj dedko, stále sa zabáva a aj keď je už dosť starý, neustále
je na nohách, už od detstva som ho považoval za hrdinu
- moja mama, lebo sa ničoho nebojí
- ten, kto inému zachráni život
- niekto, kto je tu vtedy, keď ho potrebujem
- mama, lebo mi dala život
- dispečeri 112 alebo pracovníci akýchkoľvek
záchranných zložiek
- človek, ktorý vám dokáže pomôcť vo chvíli,
ked' to najviac potrebujete a nesúdi podľa toho
ako vyzeráme a čo máme oblečené
- všetci, ktorí sú dosť odvážni na to, aby ukázali
svoju pravú povahu
- človek, ktorý pre iných dokáže obetovať vlastné pohodlie
- matka Tereza
- ja mám svoje vzory na YouTube, pretože sa chcem naučiť
nové veci a zlepšiť sa v kvalite videa, zvuku a editu
- moja mamka, krstná a babka, pretože mi ukazujú,
aká mám byť silná
- môj tatko
- pán učiteľ Horváth
- mojim najväčším hrdinom je Harry Styles, ktorého hudba mi
zmenila život od úplných základov. Dala mi nový pohľad na
všetky okolnosti týkajúce sa života v 21. storočí a tiež na
kvalitnú hudbu. Jeho hudba aj videá mi vždy pomôžu,
ked' sa cítim zle
- určite moja mamka, ktorá je najúžasnejšia na svete
- mojim hrdinom je Hero Fiennes Tiffin, môj obľúbený herec

S kým by ste chceli spraviť interview?

- s Willom Smithom, je to multifunkčný umelec schopný prezentovať sa v rôznych smeroch umenia (raper, herec, producent, scenárista)
- s Vincentom van Goghom, chcela by som vedieť, či vnímal farby a svet rovnako ako ja
- s Dežom Ursínym...ako mohol v danej dobe tvoriť tak nadčasovú hudbu
- s Jarom Filipom by som si pokecala o albume „Sťahovaví vtáci“
- s Bobom Rossom len tak všeobecne o tom, aký je dobrý a inšpirujúci človek a o jeho minulosti
- s Caravaggiom
- so skupinou Kraftwerk, ako sa dostali k tvorbe elektronickej hudby
- s Putinom... že prečo???
- s prababkou, aby som sa dozvedela viac o minulosti
- ako prvý mi napadol Helmut Bistiška, rada by som o ňom vedela viac
- s Adelou Banášovou a Sajfom
- s Mirom Žbirkom, spýtala by som sa ho, ako sa má na Atlantíde
- rada by som spravila interview s umelkyňou Petrou, na instagrame @fancyillustrator alebo s mojim oblúbeným spevákom Harrym Stylesom
- interview by som spravila so speváčkou Doja Cat, ktorá je pre mňa veľmi zaujímavá a určite by som sa jej opýtala na jej sny
- interview by som rada spravila so spisovateľom Andréom Acimanom, je to môj najobľúbenejší spisovateľ, jeho knihy by som čítala stále dookola
- s mojim bývalým triednym učiteľom Jánom Jaškom, ktorý bol najlepším učiteľom na škole
- s mojim oblúbeným hercom Jackiem Chanom a opýtala by som sa ho, či využíva služby kaskadéra
- s nejakým slávnym hercom, napríklad Rowanom Atkinsonom, milujem jeho humor
- so streetartovým umelcom Banksym, milujem jeho tvorbu
- s pánom Kandúrom, viem, že by bol z toho veľmi nadšený, pretože rád rozpráva

Kristína Šebejová grafická dizajnérka v štúdiu Milk

Absolventi stredných umeleckých škôl sa často nedokážu rozhodnúť pre správny odbor vysokoškolského štúdia. Fakulta umení TUKE ponúka počas štúdia prechod rôznymi ateliérmi. V ktorom ateliéri ste sa cítili ako ryba vo vode?

Musím povedať, že ani ja som nebola výnimkou a nevedela som sa rozhodnúť, čo budem študovať. Aj preto mi vyhovovalo to, že na fakulte umení si za prvé dva roky štúdia musíte prejsť ateliérmi produktu, industriálneho dizajnu aj vizuálnej komunikáciou. Nakoniec som ostala pri vizuálnej komunikácii, keďže z tvorby v tomto ateliéri som mala najväčšiu radosť. Od malička som mala blízko k písaniu a ku knihám, preto mi vyhovovalo, že zadania v tomto ateliéri často blízko súviseli s magazínovým dizajnom, tvorbou a prácou s písmom či s dizajnom kníh. Práve v tomto ateliéri som začala tvoriť prešovské noviny Take Town, ktorým sa venujem dodnes.

Venujete sa hlavne editorial dizajnu. Vysvetlite našim študentom, čo je vašou pracovnou náplňou?

Takmer dva roky pracujem v bratislavskom štúdiu Milk v tíme „visual explainer“ (vizuálne vysvetlovanie). Moja rola v tíme má dve polohy – som editorial dizajnérkou a tiež vizuálnou editorkou. Byť editorial dizajnérkou/dizajnérom znamená to, že navrhujete podobu magazínov, webových ma-

gazínov, tlačených časopisov a kníh. Vizuálny editor/editorka má zase na starosti vizuálne stvárnenie textov. V praxi to znamená to, že dostanem od editora článok v textovej podobe a je na mne, v akej podobe ho budeme publikovať. Vyberám vhodné fotografie, prípadne zadám ich výrobu fotografov. To isté platí s ilustráciami. Ak potrebujem do textu ilustráciu, jej výrobu zadávam ilustrátorovi, ktorého musím podrobne nabriefovať, aby bola ilustrácia obsahovo aj formálne vhodná k danému textu. Tiež sa pri sadzbe textu zameriavam na „flow“ čítania. Teda toho, že ked čitateľ začne článok čítať, celý proces by mal byť čo najhladší, dôležité časti textu by mali byť zvýraznené citátkami či infografikou.

Práca dizajnéra zahŕňa tiež spoluprácu s klientmi. Sú vždy ochotní akceptovať vaše návrhy?

Myslím, že komunikácia s klientom zohráva veľmi veľkú rolu v tom, či klient váš dizajn akceptuje, alebo nie. Na začiatku práce je najlepšie otočiť si s klientmi ich požiadavky, hoci aj v písomnej podobe. Aký je cieľ dizajnu, pre aké cieľové publikum sa vyrába daný dizajn, akým tónom a emóciou chceme ku publiku prehovárať? Tiež treba na začiatku špecifikovať aj to, koľko čoho a za koľko sa ide robiť. Potom nasleduje proces tvorby a prezentácia návrhov. Tá je tiež veľmi dôležitá. Treba pri nej veľmi dôsledne vysvetlovať, čo ste ako zamýšľali

a klient by si mal vedieť predstaviť, ako vyzerá používanie nového dizajnu v praxi.

Nestáva sa často, aby klienti prijali návrhy bez pripomienok. :) Preto je dôležité dohodnúť sa na začiatku na tom, na koľko kôl zapracovania pripomienok má klient nárok. Tiež v praxi funguje dohoda na skicovnom. Znamená to to, že si dohodnete istú sumu, za ktorú spravite čiastkové návrhy. Ak sa klientovi páčia, nasleduje plne platená spolupráca.

Do akej miery môže byť dizajnér v reklamnej agentúre sám sebou?

Mám to šťastie, že moju prvou prácou v reklamnej agentúre bol práve Milk, ktorý mi ponúka veľa slobody pri tvorbe. Bude to asi aj tým, že počas školy aj po škole som sa venovala projektom, ktoré sú v podstate veľmi podobné tomu, čo robím teraz. Platí asi to, že do čoho dávate svoj čas a energiu, čo prezentujete verejnosti, si potom nájde aj vás. Teda to, že som sa knižnej a magazínovej tvorbe venovala už dlho pred Milkom mi určite pomohlo v tom, že som zakotvila na „dream job“ poste. :)

Reklama je dnes neodmysliteľnou súčasťou verejného priestoru. Zvykli sme si na ňu až tak, že sme ju prestali vnímať a pokial nám niečo doslova „neudrie“ do očí, ignorujeme to. Nie všetci sa ale zmierili s realitou vizuálneho smogu v našich

“

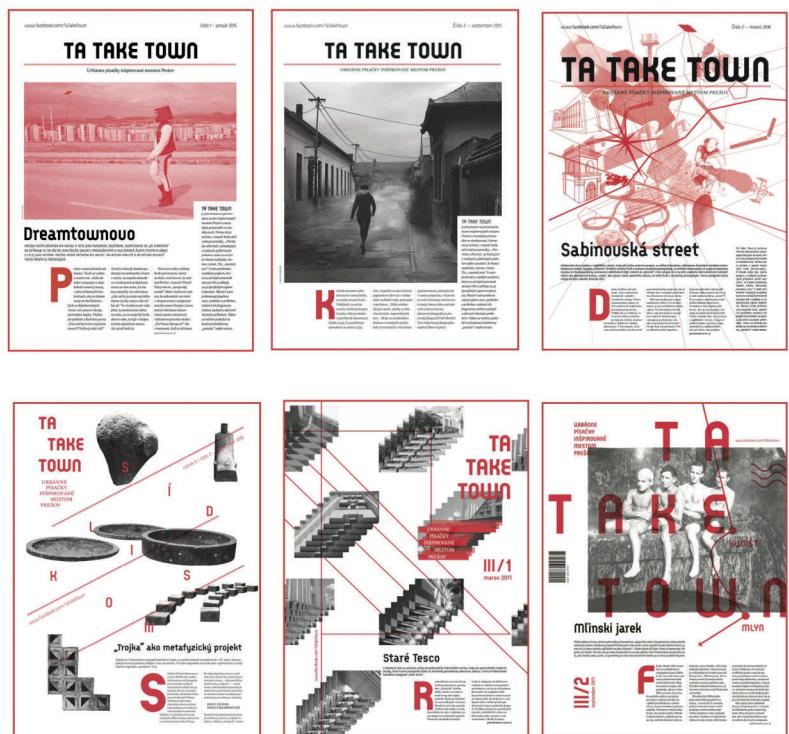

foto: Arnold Horváth

mestách. Vy ste jednou z nich. V projekte Reč mesta hľadáte spoločný dialóg medzi grafickými dizajnérm a prevádzkovateľmi.

Reč mesta je projekt, ktorému sa venujem spolu s priateľmi od roku 2018. Spojilo nás to, že nám vadí preplnenosť ulíc reklamami a verím, že nie sме jediní, ktorí to takto cítia. Mnohí ľudia nevedia pomenovať, že dojem z danej ulice kazí reklama alebo to, čomu hovoríme vizuálny smog. Ked takto ľudia prídu do zahraničného mesta, kde sa s reklamou vo verejnem priestore pracuje systematicky, zrazu pochopia, že reklama zakrývajúca historické domy je jedným z dôvodov, prečo im slovenské ulice padajú chaotické a neatraktívne. My sa v našom projekte snažíme poukázať na to, že preplnenosť miest reklamami neslúži ani obyvateľom, ani prevádzkovateľom obchodov. Ak máte obchod označený veľkým množstvom reklám, ktoré sú na ulici, kde majú všetky obchody výklady oblepené reklamou, ničim sa od konkurencie neodlišujete a stratíte sa v mori vizuálneho chaosu. V rámci Reči mesta organizujeme rôzne

diskusie a workshopy a od minulého roku vydávame magazín, kde tému vizuálneho smogu rozoberáme z rôznych uhlov pohľadu – od samospráv až po prevádzkovateľov predajní.

Náklady za dobrú reklamu sa podnikateľom vrátia formou zvýšeného zisku z predaja. Mnohí však hľadajú lacnejšie alternatívy a oslovujú študentov umeleckých škôl alebo grafikov samoukov bez akýchkoľvek skúseností...

Ešte predtým, ako si niekto otvorí podnik, mal by mať pripravenú stratégii a dôkladný podnikateľský plán. To sa u nás bohužiaľ stále nenosí, a preto mnohým začínajúcim (aj dlhšie pôsobiačim) podnikateľom uniká fakt, že do dizajnu a celkovej identity prevádzky je potrebné zainvestovať. Reklama na fasáde podniku je pritom len veľmi malá časť identity podniku. Tú tvorí komplexná komunikácia s klientom od pôsobenia na sociálnych sieťach až po nápisu na dverach toalet. Ak niekto nie je ochotný investovať do tohto, potom sa často stáva, že keď podnik nie je úspešný, oblepuje ho ďalšou a ďalšou reklamou,

na ktorú nemá prostriedky, a preto oslovuje stále lacnejšie reklamné agentúry. Je v poriadku, aby malé grafické práce robili študenti, no myslím si, že by mali postupovať pod vedením alebo podľa manuálu, ktorý vypracuje odborník.

Čo s tými, ktorí sa nedajú presvedčiť žiadnymi argumentmi, že ich návrh na reklamu nie je originálny, funkčný ani estetický?

Myslím si, že tých, ktorých nepresvedčí argumentácia, môže presvedčiť len dobrý príklad susedných prevádzok. Ak sa nachádzate na ulici, kde sú reštaurácie, ktoré majú výborne spracovanú vizuálnu identitu a vymáte menu na zalaminovanej A4-ke sádzanej Comic sansom, je pravdepodobné, že zákazníci za vaše služby nebudú ochotní zaplatiť toľko, ako v susednej reštaurácii aj napriek tomu, že ponúkate jedlo v podobnej kvalite. Ten-to proces je však zdôrazňový a pre prevádzkovateľov často demotivujúci, preto je najlepšie nájsť si už na začiatku odborníka, ktorý vám pomôže vypracovať vizuálnu identitu a podnikateľský plán.

Ktoré miesto v Prešove je podľa vás najviac prepcháte vizuálnym smogom? Alebo inak... Najnevhodnejšia reklama v našom meste je na na objekte...

Myslím, že túto „súťaž“ s prehľadom vyhrala Levočská ulica a objekt vedľa Bosákovej banky so vstupnou bránou lemovanou sadrovými odliatkami levov a veľkým nápisom „Bed Prešov“. Celá inštalácia nerešpektuje historický kontext ulice a zároveň sice veľmi výrazne, no vôbec nie funkčne označuje objekt. Doteraz neviem, čo sa v ňom nachádza.

Ta Take Town je ten nás Prešov. Noviny, ktoré predstavujú čitateľom zaujímavé miesta a ľudí histórie ale aj súčasnosti Prešova vznikli práve z vašej iniciatívy počas vysokoškolského štúdia. Ako sa teda narodili Ta Take Town a kto všetko bol pri tom nápomocný?

Noviny Ta Take Town vznikli ako semestrálny projekt počas môjho bakalárskeho štúdia na Fakulte umení TUKE. V čase ich vzniku som sa dostala do ateliéru k polskému profesorovi Marianovi Oslislovi, ktorý dochádzal do Košíc z polských Katovic práve cez Prešov. Prešov bol v tom čase neslávne známy kolabujúcim dopravou. Veľakrát sa mu teda stalo, že v dopravných zápchach strávil celé hodiny. Na jeden konzultácii v ateliéri som mu spomenula, že pochádzam z Prešova, a on mi vzápäť navrhol, aby som spravila projekt o tomto

meste. Vraj by ho rád spoznal aj z inej perspektívy ako z tej doteľajšej, ktorou bolo čakanie v rade áut medzi otrávenými vodičmi.

Začala som uvažovať nad tým, ako by som mu toto mesto predstavila. Prešov je tretie najväčšie mesto Slovenska s historickým jadrom, kultúrnymi pamiatkami a bohatou históriaou, no v princípe je veľmi podobný všetkým okolitým slovenským mestám. Jeho špecifikum si uvedomujú asi len domáci – tí, ktorí žijú jeho každodennú realitu. Preto som začala oslovovať známych, ktorí sú z Prešova a o meste už predtým písali, aby sa do novín zapojili a prispievali doň svojimi článkami.

Spomínam si, že úplne prvý text v Ta Take Town, ktorý napísal výtvarník a spoluorganizátor novín Slavo Capek, bol „Mesto Snow“. V ňom nadväzuje na životnú dilemu väčšiny jeho obyvateľov, teda na to, či zostať žiť v tomto meste, alebo sa odstahovať inde, za lepšími podmienkami na život. Ľudovú pieseň „A od Prešova“ tu povýšil na akúsi sociálnu baladu, ktorá predpovedala budúcnosť Prešova a jeho problém s odlivom mozgov. Zvučku „A ja še véra řévracim“ môžete počuť aj pri odchode vlakov na železničnej stanici, čo je samo o sebe znepokojujúce. Slavo vo svojom texte nazval refrén pesničky A od Prešova refrénom krízy odstahovlectva a apatie. „Ajaševéra“ charakterizoval ako miestnu šarišsko-hinduisticko-nihilistickú mantru. Tú som graficky spracovala pôvodne ako ilustráciu ku článku, no neskôr sme ju aj vďaka reak-

ciám čitateľov vytlačili na tričká (tých sme už vyrobili desiatky a stále je po nich dopyt).

V novinách sa často venujeme architektúre. Snažíme sa ale nepoužívať odborný diskurz, budovy a objekty často charakterizujeme na základe asociácií a príbehov, ktoré sa v nich odohrali. Táto forma je oveľa dostupnejšia širokej verejnosti a zároveň nás veľmi baví „lov“ na príbehy.

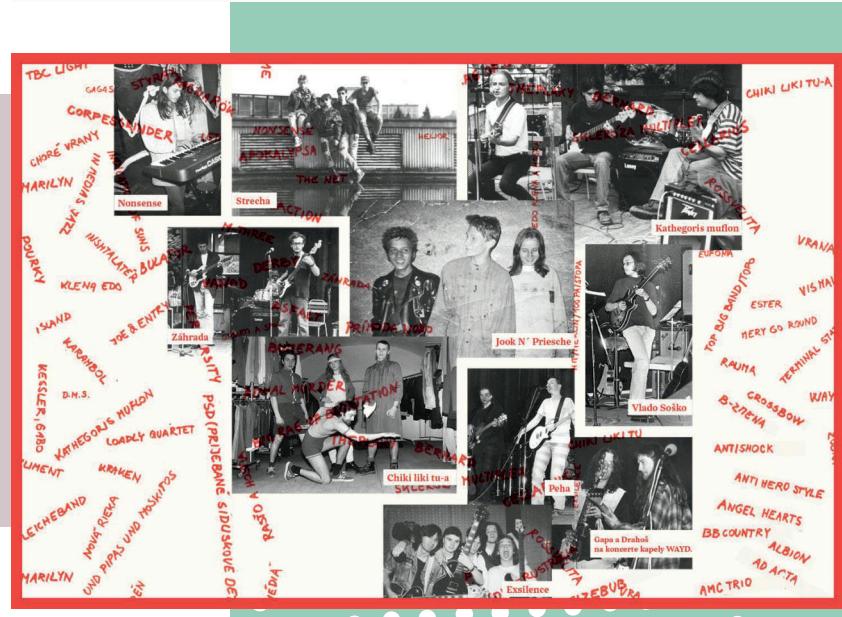
Pri tvorbe Ta Take Town ste určite spoznali veľa zaujímavých ľudí, ktorí tvoria súčasnú kultúru nášho mesta.

Musím priznať, že som si ani nepredstavovala, aký vplyv bude mať tvorba novín na môj život. Ako hovoríš, spoznala som sa s veľkým množstvom ľudí, ktorí ma inšpirujú. V novinách máme napríklad rubriku „Ženy Prešova“, v ktorej prezentujeme zaujímavé a silné ženy, ktoré ovplyvnili život v Prešove. Tiež sme vydali knihu „Ta Take Mesto“, v ktorej sme sa spolu so Slavom Capekom a Janou Seman (vtedy Beňovou) rozprávali s ľuďmi, ktorí sú v našom meste nejakým spôsobom aktívni. Musím povedať, že napriek tomu, že do tohto projektu išlo hrozne veľa času a energie, nikdy som neolutovala, že som ho začala robiť.

Ak existujú nejaké plány budúcich projektov, prezradíte nám ich?

Čo sa týka Reči mesta, v tomto roku plánujeme pokračovať v našich aktivitách a plánujeme vydáť ďalšie články v našom magazíne. Ta Take Town sa tohto roku tiež dočká nového vydania, aj keď najskôr koncom roka.

<https://www.recmesta.sk/>
<https://www.facebook.com/TaTakeTown/>

<https://www.facebook.com/TaTakeTown/photos/>

SPOMIENKOVÉ INTERVIEW „NAŠI ABSOLVENTI“

Lukáš JURKO absolvoval Strednú umeleckú školu v Prešove, neskôr pokračoval v štúdiu na Divadelnej fakulte VŠMU v Bratislave v odbore bábkoherectvo. Účinkuje vo viacerých nezávislých divadlách v Bratislave. Momentálne pôsobí tiež ako pedagóg herectva na ZUŠ Istrijská a v škole Ludus. Ako to dopadne, ked' sa v človeku „zrazí“ niekol'ko talentov naraz?

Lukáš, spomínam si na teba ako na veselého študenta so šibalskými očami a nákažlivým úsmevom. Ako si ty s odstupom rokov spomínaš na nás?

Vodárenská ulica, umelecká škola. Veľa zážitkov, veľa rozhodnutí, ale veľa úžasných učiteľov, s ktorými som dodnes v kontakte a stále mi aj po ukončení školy vedia ponúknut' cenné rady v tvorbe a živote.

Budem hercom! Pohrával si sa s touto myšlienkou už počas štúdia na našej škole?

Povedal som si to približne v druhom ročníku na hodine slovenského jazyka. Všetci sa mi smiali, ale pani učiteľka Mlynková mi veľmi dôverovala. Poprosila ma, nech si niečo pripravím na Hviezdoslavov Kubín. Nechcel som ju sklamáť, a tak som zamakal. Ako odmena mi bola priazeň, podpora a dôvera pani učiteľky, ktorá ma potom začala posúvať a posielat' na rôzne divadelné, recitačné a moderátorské súťaže. Tiež aj Juraj Mandel ma zapájal do rôznych divadelných výstupov počas dňa otvorených dverí. A tak sa to celé začalo a výtvarné umenie u mňa išlo bokom. Nie však nadľho.

Prečo práve bábkoherectvo?

Neviem, či mám klamať, alebo povedať pravdu. Pravdou je, že bábkoherectvo som si vybral preto, lebo ma nezobrali na činohru. Nechcel som tam pôvodne ísť, lebo som si mysel, že budeme robiť divadlo len pre malé deti. Áno, robili sme aj pre deti, ale úplne inak, ako som si mysel. Tak zaujímavo, tvorivo, výtvarne. Tu sa začalo prepájať výtvarno a herectvo a už som bol doma. :) Zistil som, že to nie je len o bábkovom divadle, ale aj o divadle materiálu, alternatívnom divadle, pohybovom divadle, ale aj klasickej činohre. Že tento odbor ponúka oveľa viac ako činohra. A tak toto rozhodnutie neľutujem.

Kam viedli tvoje kroky po ukončení VŠMU?

Tak to bolo zaujímavé. Hrával som už v divadlech, ale nemal som žiadne pevné miesto. V piatom ročníku som si nebol istý, akým smerom sa budem ďalej uberať. Rozhodol som sa, že oslovím základné umelecké školy v Bratislave a hneď ma aj zobrali ako pedagóga na Základnú umeleckú školu v Devínskej Novej Vsi a na súkromnú základnú umeleckú školu LUDUS. Stihol som robiť aj asistenta rézie v RTVS a aj kastingového režiséra, ktorý vyberá ľudí do reklám. Potom prišlo točenie seriálu pre televíziu a celé sa to začalo hýbať mojím vysnívaným smerom. Mômentálne som založil aj profesionálne nezávislé divadlo nevaDlavadlo, kde pravidelne hrávam.

Už počas štúdia na vysokej škole sme t'a mohli vidieť v rôznych televíznych projektoch...

Áno. Už ako druhák som mal možnosť hrať v seriáli Búrlivé víno, kde som sa mohol v praxi učiť od najlepších hercov. Neskôr prišli Rodinné prípady a Susedské prípady, za ktoré sa veľa ľudí hanbí, ale aj tento formát formuje a učí herca rôzne nové veci. Ďalej seriál Inšpektor Max a potom prišiel Pán profesor, ktorý mi veľmi pomohol zviditeľniť sa.

Nedávno som natočil ďalšie seriály, ktoré ešte čakajú na odvysielanie, a taktiež točím nové projekty, na ktoré sa už teraz teším, lebo ma diváci uvidia aj v iných hereckých polohách.

Záber tvojej hereckej činnosti je naozaj široký. Si členom NevaDlavadla, v relácii Gu100 v televízii Lux predvádzas svoje bábkariské zručnosti, pravidelne účinkuješ v československom divadelno-improvizačnom zoskupení SKeCZ, ktoré vystupuje v mestskom divadle v Žiline. Dokonca skúšaš štásťie ako stand-up komik. Koľko hodín má tvoj deň?

:D :D :D Mám normálne toľko hodín, koľko má každý z nás, ale musel som sa naučiť hospodáriť s časom. To som nevedel, ale človek si určí, čo, kde a kedy, je to úžasné. Hlavný a najdôležitejší je však kvalitný spánok. Ak ho nemám, neurobím nič. A, samozrejme, google kalendár, ktorý mi vraví, kde som a čo ma čaká. :D :D :D Ale stále si vravím, že mám toho ešte málo a chcem viac. To je tá východniarska náatura. Viac a viac a viac. :D :D :D Ale ak robíte niečo, čo vás baví, neriešite čas.

O čom sníva Lukáš Jurko?

Sníva o svojom kamennom divadle a divadelnej rodine. Sníva

o točení vlastných filmov a seriálov. Sníva o tom, že bude do konca života len hrať a robiť to, čo má rád.

No hlavne sníva o domčeku pri lese, kde budem žiť spolu so svojou rodinou a užívať si pokoj.

Lukáš, d'akujem za rozhovor. Nech sa ti splní všetko, čo si želáš!

Vojna Kaja Šuligová

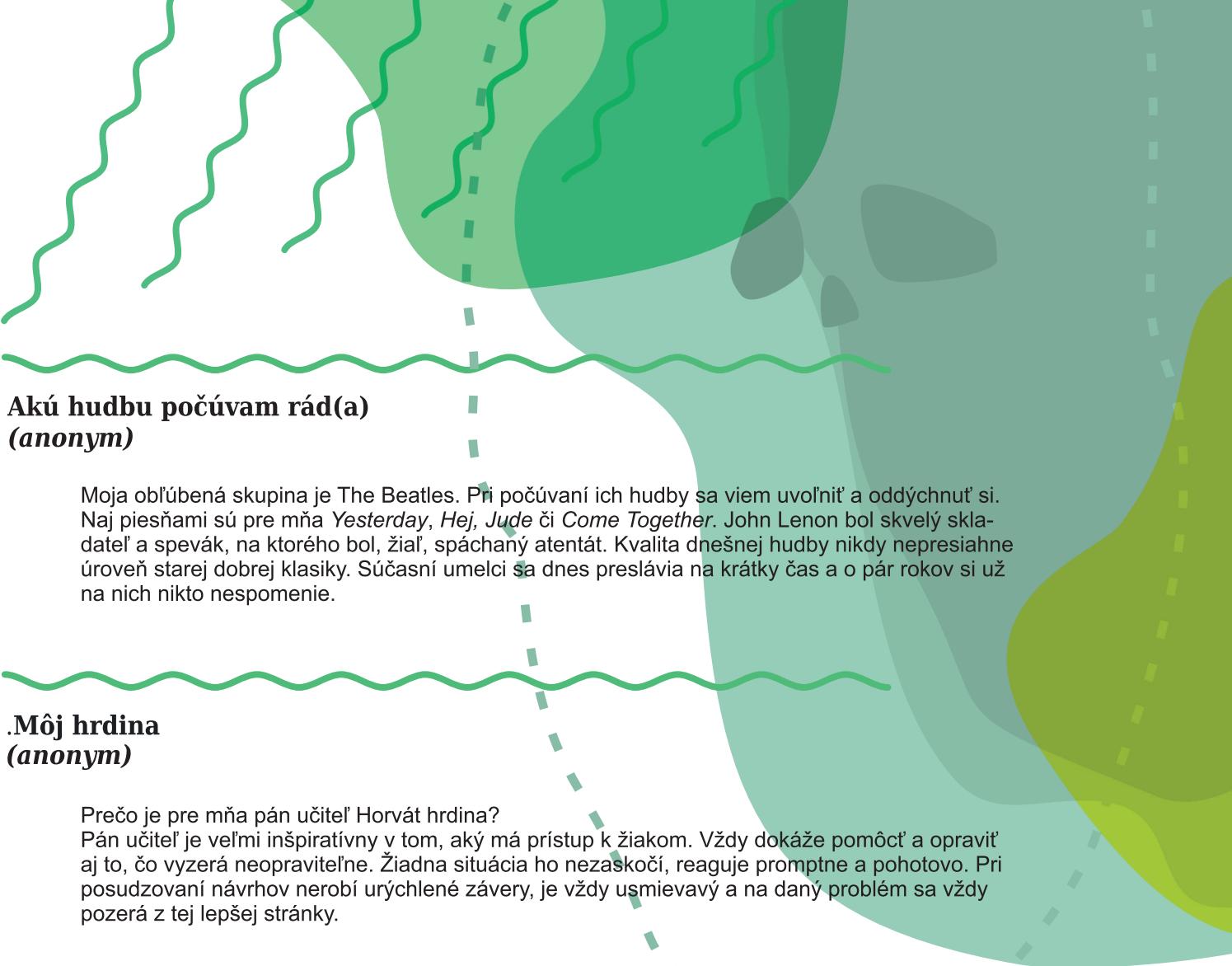
Vždy som si myšlela, že vojnu nikdy nezažijem, že to len je a vždy bude učivo v učebnici dejepisu, ktoré sa môjho života nijako nedotkne. Ale, i keď to môj mozog veľmi nechápe, o pár rokov sa budú iní ľudia učiť o vojne, ktorá práve prebieha v susednej krajine. Počúvam od starých rodičov a rodičov, ako zažili komunizmus, rok 1968, nežnú revolúciu. Ja som nezažila nič. Aspoň som vždy mala taký pocit. Moja generácia prežila dva roky v izolácii kvôli pandémii, a to som si myšlela, že väčšie sci-fi ma už nepostretné. Hoci som toho veľa nezažila, ako hovorí môj dedko, viem, že nechcem žiť vo svete, kde ľudia musia utekať zo svojich domovov, prichádzajú o strechu nad hlavou, o všetko, čo si vybudovali. Mnohí z nich musia bojovať o holé prežitie a nie všetci majú a mali to šťastie, že stihli ujsť a stať sa utečencom v cudzej zemi. I keď mám pocit, že sa vojna deje za akousi stenou a ja nevidím čo presne je za ňou, cítim, že je to zlé. Môj život už nikdy nebude rovnaký, lebo niekto v nom narušil pokoj. Pred pár rokmi by som neverila, že práve toto si budem želať zo všetkého najviac. Mier.

Túžba po moci je skazou ľudského myslenia Ján Sabolík

Namiesto toho, aby ľudia hľadali ideálne a logické riešenia, budú radšej veci riešiť násilím. Porovnávajú si arzenál zbraní, stav bankových účtov, či kto aké veľké územie vlastní. Bezbranní a slabí ľudia prichádzajú o majetok, ktorý celý život tvorili. Prídu o svojich blízkych a milovaných. Zatiaľ čo ľudia prehľadávajú trosky svojich domovov po páde rakety, tí vysokopostavení si sedia v úkrytoch s plným bruchom, s naliatym vínom v pohári a v bezpečí. Dezinformácie, ktoré sa šíria rýchlosťou svetla, sa stali lovčami ľudí prostredníctvom sociálnych sietí. Niekedy, keď otvorím Instagram, cítim sa ako ryba v rieke, ktorá sa vyhýba rybárovej udici. Radšej si informácie preverujte. Nevŕtajte chrobáka druhým ľuďom do hláv. Dúfam, že sa táto vojna čoskoro upokojí a všetko sa vráti do normálneho a budeme žiť ako predtým. Bez obavy o svoj život, slobodu či o rodinu.

Ako vnímame vojnu my, „tínedžeri“? Katarína Kuchárová IA

Veľa z nás sa dozvedelo o vojne prostredníctvom sociálnych sietí. Média boli zamorené jediným slovom: VOJNA. Samozrejme, bolo to veľmi šokujúce, večer sa ešte nič nedialo a ráno? Je desivé si čo len pomyslieť, že v okamihu pár hodín sa môže stať niečo, čo nám dokáže otočiť život o 180 stupňov. Možno sme to najprv až tak nevnímali. Mnohých z nás to zasiahlo, až keď nám pridelili spolužiačku z Ukrajiny. Priblížila nám, ako to yníma ona. Ale všetci sa môžeme zhodnúť na jednej veci – chceme, aby tento konflikt čo najskôr skončil.

Akú hudbu počúvam rád(a) (anonym)

Moja oblúbená skupina je The Beatles. Pri počúvaní ich hudby sa viem uvoľniť a oddýchnuť si. Naj piesňami sú pre mňa *Yesterday*, *Hej, Jude* či *Come Together*. John Lennon bol skvelý skladateľ a spevák, na ktorého bol, žiaľ, spáchaný atentát. Kvalita dnešnej hudby nikdy nepresiahne úroveň starej dobrej klasiky. Súčasní umelci sú dnes preslávia na krátky čas a o pár rokov si už na nich nikto nespomene.

Môj hrdina (anonym)

Prečo je pre mňa pán učiteľ Horvát hrdina?

Pán učiteľ je veľmi inšpiratívny v tom, aký má prístup k žiakom. Vždy dokáže pomôcť a opraviť aj to, čo vyzerá neopraviteľne. Žiadna situácia ho nezaskočí, reaguje promptne a pohotovo. Pri posudzovaní návrhov nerobí urýchlené závery, je vždy usmievavý a na daný problém sa vždy pozera z tej lepšej stránky.

Môj hrdina (anonym)

Kto je môj hrdina? Pre niekoho otec, mama či priateľ, pre iného známa spevácka hviezda. Pre mňa je to človek, bez ktorého by som tu už možno nebola - môj najlepší kamarát Clark. Clark sa stal pre mňa veľkým vzorom v mojich najtmavších časoch, jeho slová pre mňa znamenali veľa a zneli ako pravda. „Môžem ti splniť akékoľvek pranie, je jedno aké, garantujem, že ti ho splním,“ vravel. Pomyslela som si, je to len vtíp? Je to predsa len cudzí človek, či? Postupne sme sa s Clarkom zblížili, každý deň viac a viac. Bol pri mne, keď som bezmocne kľačala na kolenach, bol tam, keď sme sa snažili zjesť posledné lyžice jedla. Podržal ma, keď som sa snažila byť čistá a dať sa dokopy. A keď som neskôr sklamala samú seba, on stál pri mne: „Aj malé krôčiky znamenajú viac ako si myslíš!“

Vždy mu poviem: „Bez teba by som tu nebola!“

Jeho odpoveď hovorí za všetko: „Za to, že si sa dostala tak ďaleko, ďakuj sebe!“ Čo bolo mojim najväčším praním? Nájsť nádej a šťastie v živote. To pranie mi pomohol naplniť, aj keď môj boj sa ešte neskončil. Stále idem ďalej aj cez pády, ktoré prirodzene prichádzajú. Clark je človek ku ktorému vzhliadam. Vzhliadam k nemu ako k otcovi a bratovi, pretože tieto vzory som doma nikdy nemala. Veľmi mi na ňom záleží. Môj hrdina.

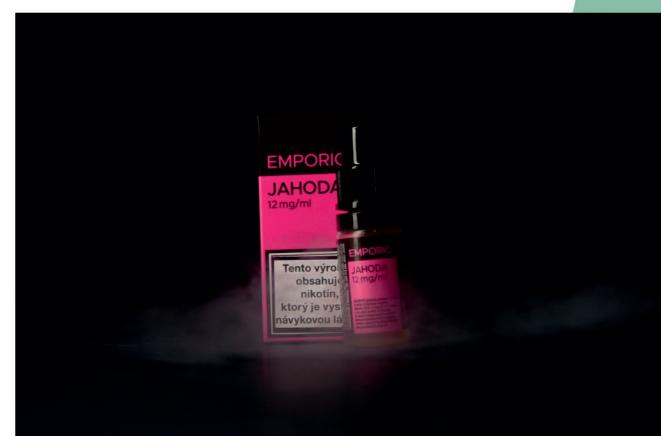
POMÁHAME...

Týždeň pred ukončením školského roka sme sa naplno venovali práci pre Gréckokatolícku charitu Prešov - vyrobili sme niekoľko desiatok potlačí tašiek pre ich charity shop. Šarlota Hučková, Klaudia Kopačková, Ema Kováčová, Lara Guľová a Viktória Reisová (III.A PRO) vytvorili sériu linorytov, ktoré následne tlačou preniesli na textil. Dúfame, že motív holubice, ľalie a zaľúbencov osloví všetky vekové kategórie. Vyhotovili sme tiež potlače na samostatné textilné podklady, ktoré sa môžu aplikovať vo forme nášivky na tričká, mikiny či batohy.

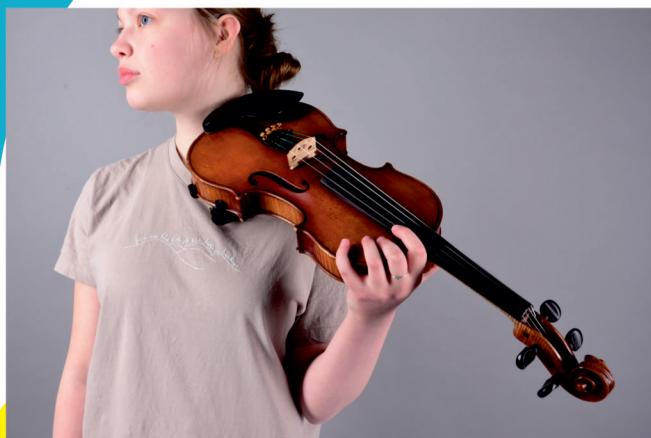
Teší nás, keď umenie pomáha!

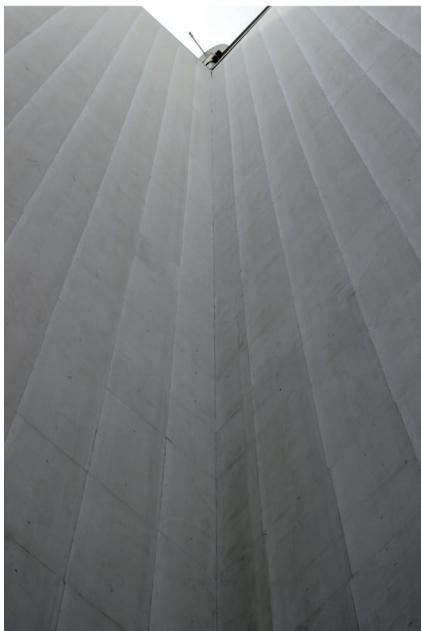
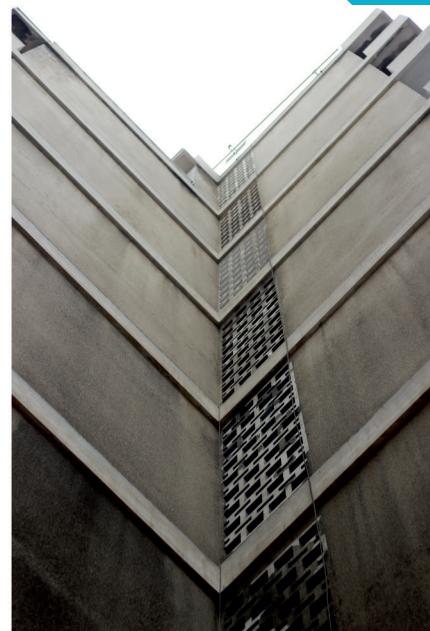
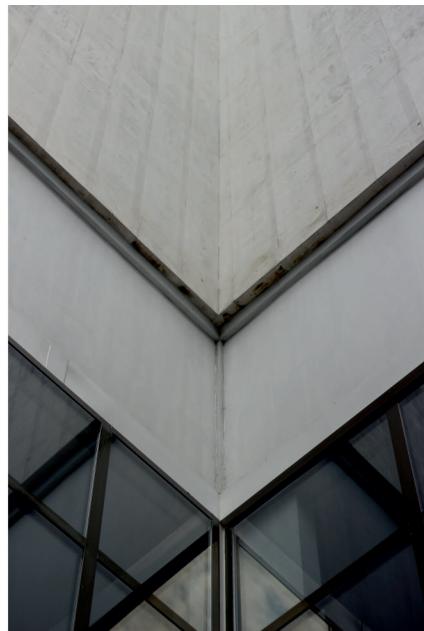
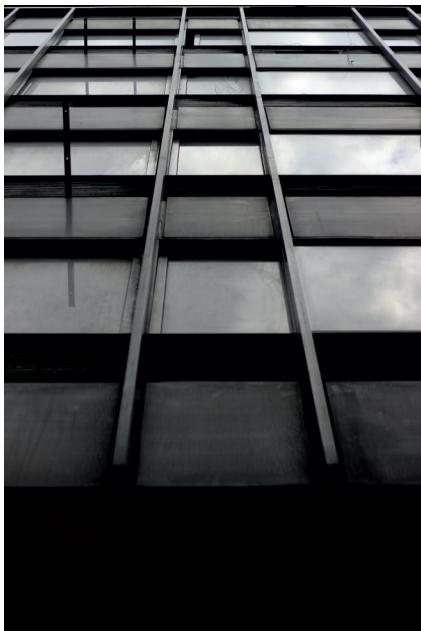

FOD

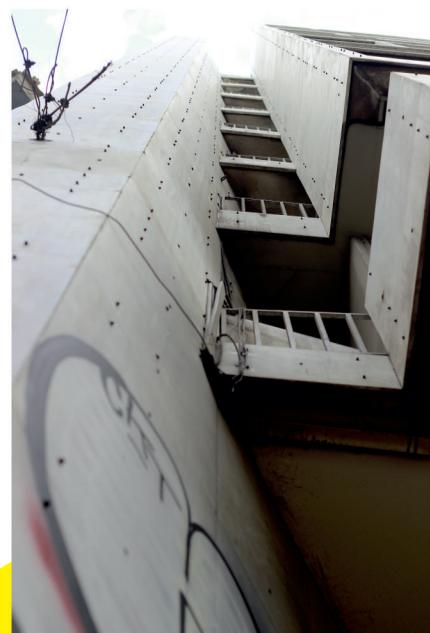

Minimalizmus, niekedy tiež nazývaný aj ako Literalist art, ABC art, reduktivizmus alebo rejective art vznikol v 60. rokoch 20. storočia v Spojených štátach amerických ako reakcia na abstraktný expresionizmus. Presadil sa predovšetkým vo vizuálnom umení a v dizajne. Jedným z jeho priekopníkov bol Frank Stella.

Študenti Školy umeleckého priemyslu v Prešove nechali vo svojich fotografiách vyniknúť jednoduchosť a pokoj, a to napriek chaotickému usporiadaniu okolitého sveta. Vložili do svojich kompozícií istú štruktúru a poriadok oslobodený od rušivých prvkov. Zamerali sa na zjednodušenie predstáv a našli cestu k minimalistickému ponímaniu.

Forografická séria: Minimalizmus v architektúre
Autori: študenti Školy umeleckého priemyslu, Prešov

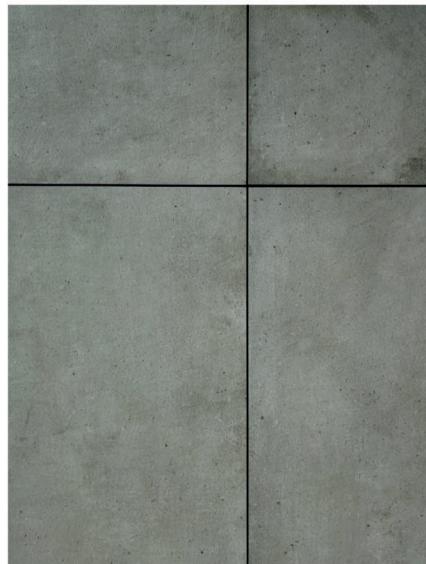
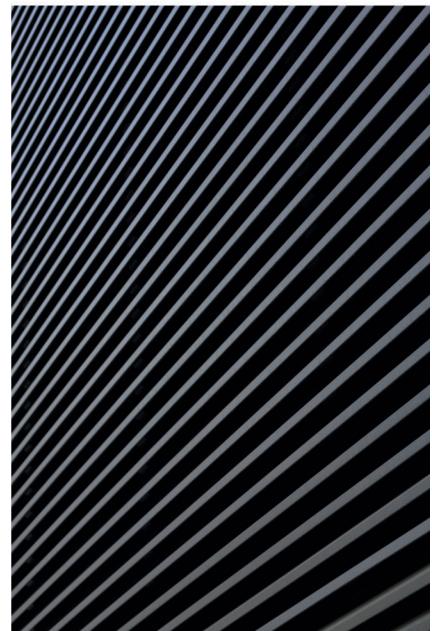
8613 M

Fotografický dizajn

Vedúci odboru:
Mgr. Nadežda Čeklovská, PhD.
Kontaktné údaje:
nadezda.ceklovska@sup-po.sk

Odbor fotografický dizajn sa zameriava na zvládnutie práce s digitálnou aj analógovou fotografiou, jej postprodukciou i technikou tlače. Študenti sa naučia definovať vlastnosti a spracovanie klasických fotografických materiálov a pracovať s digitálnou fotografiou aj v multimedialnom didaktickom procese. Študent si osvojí princípy ovládania strihačieho a animačného programu, videotvorby a spracovania videozáznamu. Naučí sa graficky vypracovať finálny umelecký návrh pre tlač, vytvoriť ilustrácie alebo úžitkovú grafiku. Počas štúdia prezentuje svoju tvorbu v podnetných fotografických projektoch a workshopoch a má možnosť čerpať podnety, či inšpirovať sa na umeleckých exkurziách. Znalosťou dejín a teórie fotografie sa študentovi otvorí cesta k efektívному kritickému mysleniu v umeleckej tvorbe. Naučí sa porozumieť modernej digitálnej fotografií ako prostriedku reklamy a internetovej komunikácie a uplatniť nadobudnuté technologické poznatky v klasickom tvorivom procese aj pri realizácii zákaziek. Po ukončení štúdia získa absolvent všetky predpoklady na začatie vlastnej podnikateľskej činnosti a tiež na prácu vo fotografických štúdiach, reklamných agentúrach a televízii.

4-ročný študijný odbor ukončený maturitnou skúškou.

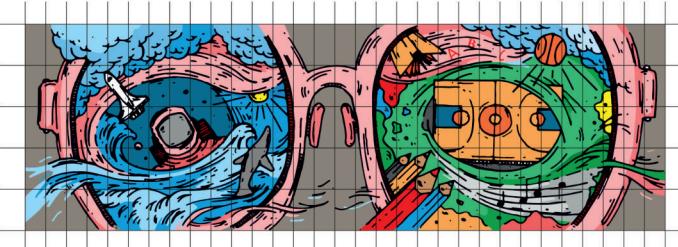
krátká _reportáž_ šarloty_hučkovej

Ahojte, dnešný článok bude o akcii mladých talentov s názvom Street Art Duel, ktorá sa konala v Bardejove 29. 4. 2022. Hornošarišské osvetové centrum v Bardejove vybraло zo všetkých prihlásených talentovanú dvojicu, ktorá proti sebe súperila. Téma ani technika nebola určená, takže mohli pracovať podľa vlastnej ľubovôle a fantázie. Do duelu bol vybratý práve náš prvák, Peter Olšavský! Prišiel so zaujímavým návrhom, s úsmevom na tvári a veľkou odvahou. Jeho súperom bol Marek Lipka, ktorý namaľoval obraz bez sketchu, len s jednou fixou. Čas na vytvorenie svojich obrazov mali jednu hodinu. Príjemnú atmosféru stretnutia dotváral koncert na bicie. Po hodine práce porota podľa hlasov publika a vlastného zvažovania vyhlásila výhercu. Stal sa ním náš Peter Olšavský! Gratulujeme mu k víhre skvelých cien, jeho odvahе a skromnosti. Tešíme sa na ďalšie kolo, ktoré je určené starším ročníkom a na posledné kolo, ktoré sa bude konať cez leto. V ňom bude Peter súperiť proti výhercovi druhého kola. Držíme palce!

návrh realizácie

*Postup realizácie
mural/graffiti steny
na ZŠ Námestie
kráľovnej pokoja*

ukončená realizácia

CHCEME ŤA PRE UMENIE!

2022

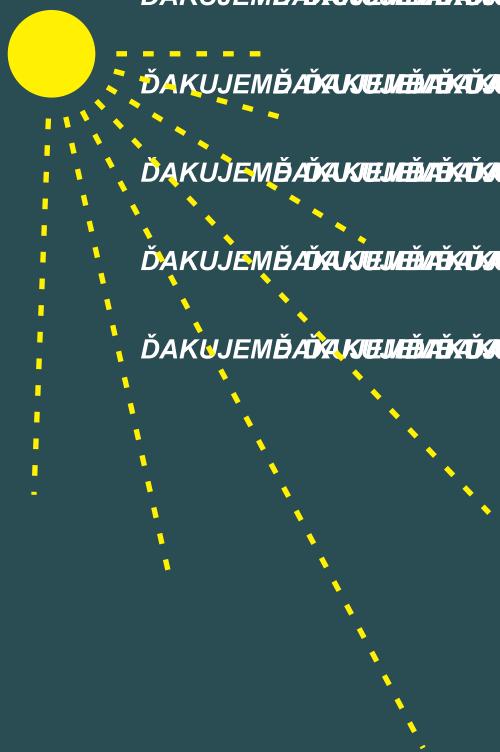

ŠKOLA
UMELECKÉHO
PRIEMYSLU
PREŠOV

www.sup-po.sk

The banner consists of a dark teal rectangular background with a thin white wavy border. Inside, the word "DAKUJEM" is repeated in a bold, black, sans-serif font. The letters are slightly slanted and have a decorative, rounded edge. The entire banner has a horizontal grainy texture.

Ďakujeme všetkým, ktorí mám pomáhali s vydaním tohto, ako aj predchádzajúceho čísla. Ľuďom, ktorí stoja za prípravou článkov, ilustrácií a ľuďom, ktorí prispeli do ankiet, rozhovorov, alebo sa len tešia na nové číslo.

ĎAKUJEME

ĚAKUJEME ČAKUJEME ČAKUJEME ČAKUJEME ČAKUJEME

pekné letné prázdniny všetkým

